

VTKL

ARVOITUKSIA

kerännyt Elias Lönnrot

1. Kultaa kujaset täynnä, hopiaista tanhuaiset,
eikä ole omistajaa?
2. Kädetön ja jalaton seinää nousee, kiukaalle pääsee?
3. Aitta alla, mylly päällä, tihku viita myllyn päällä?
4. Ei huku vedessä, ei pala tulella, eikä mahdu maanrakoon?
5. Elää maailman alusta maailman loppuun asti,
mutta ei koskaan viittä viikkoa täytä?
6. Lahdet kaidat, niemet pitkät, kalliit niemien nenässä?
7. Hakee, hakee, vaan ei soisi löytävänsä?
8. Helsingissä hakataan, tänne lastut lentelevät?
9. Herrain herkkä, kuningasten ruoka, vaan ei syö siat,
eikä koske koirat?
10. Henki alla, henki päällä, siinä hengetön välissä?
11. Kaarne lenti liipotteli, vesi siivistä sirisi?
12. Kannettava väsy, kantaja ei väsy?
13. Kirppu metsään menee, ei tuhannella hevosella kotiin saada?
14. Kolmasti päivässä päälleen pukee, enimmät ajat alasti seisoo?
15. Kun metsään menee, niin kotiin katsoo, kun kotiin tulee,
niin metsään katsoo?
16. Lyhyt akka lylleröinen, pää tasainen talleroinen,
kaiken kansan syöttelee, perheen elättelee?
17. Lyhyt mänty mättähällä, mesimöykky männyn päässä?
18. Mies musta, nenä nykerö, pantu vuoren vartijaksi,
rahakirstun paimeneksi?
19. Musta lintu, punaisia munia hautoo?
20. Ken vieraalle tupaan tullessa irvistää?
21. Omiaan on pirtti täynnä, vaan ei tunne puoliakaan?
22. Pikku lintu, liinahäntä, läpi seinän lentelee?
23. Päivällä lihaa ja verta täynnä, yöllä tyhjänä?
24. Kuolleet kotihin tuotiin, varas puuhun hirtettiin,
tie kumohon kaadettiin?
25. Vaippa ilmassa kudottu, tänne helmat hepsasevat?
26. Valkea pelto, mustat siemenet, kylvää ken taitaa?

Arvoitusten ratkaisut

1. Päivänpaiste ja kuutamo
2. Taikina pytyssä eli tiinussa
3. Ihmisen vatsa, suu ja hiukset
4. Nimi
5. Kuu
6. Sormien välit, sormet ja kynnet
7. Verkonpaikkaaja ja reikiä
8. Rahapaja, kirjapaino
9. Suola
10. Ratsu, ratsastaja, satula
11. Soutuvene
12. Soutaja ja soutuvene
13. Tulikipinä
14. Ruokapöytä
15. Kirves tai kuokka olalla
16. Jauhosaäkki
17. Muurain, lakka suolla
18. Lukon avain
19. Pata tulella
20. Seinärako
21. Askelten jälkiä
22. Neula ja lanka
23. Kenkä, lakki
24. Kalat, nuotta ja vene
25. Pilvet ja sade
26. Paperi, muste ja kirjoittaminen

Tutkimusmatkailija, lääkäri, tiedemies, suomen kielen professori Elias Lönnrot (1802-1884) teki pääasiassa kävellen, soutaen ja hiihtäen 11 runonkeruumatkaa ja kirjoitti käsin talteen 60 000 runosäettä, kasvien nimiä, sananlaskuja ja arvoituksia. Nämä Lönnrotin keräämät arvoitukset Topelius tallensi Maamme-kirjaan.